

Sygn. akt : VU 840/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 19 kwietnia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 840/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2013r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy J. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie ma prawa do świadczenia bowiem udowodnił 11 miesięcy i 28 dni pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat takiej pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał wnioskodawcy za pracę w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia:

- od 14 grudnia 1972r. do 08 kwietnia 1978r. w Spółdzielni (...) w K., ponieważ w świadectwie zatrudnienia w szczególnych warunkach z dnia 24.11.1999r. nie podano właściwego przepisu branżowego tj. aktu prawnego ustanowionego przez właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego, centralne związki spółdzielcze dla podległych i nadzorowanych zakładów pracy, z których wynika zajmowane stanowisko,

- od 06 listopada 1981r. do 28 stycznia 1984r. w (...) w Z., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 20.09.1996r. nie podano właściwego przepisu branżowego tj. aktu prawnego ustanowionego przez właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego, centralne związki spółdzielcze dla podległych i nadzorowanych zakładów pracy, z których wynika zajmowane stanowisko,

- od 09 kwietnia 1978r. do 05 listopada 1981r. i od 29 stycznia 1984r. do 28 lutego 1994r. w (...), ponieważ w tych okresach wnioskodawca był członkiem spółdzielni.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu podał, iż w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w K. oraz w (...) w Z. wykonywał pracę wyłącznie kierowcy ciągnika. Powyższe potwierdza, jego zdaniem, świadectwo pracy z (...) Spółdzielni (...) w Z. z dnia 28 lutego 1994r., znajdujące się w aktach emerytalnych. Dodał, iż wprawdzie był członkiem (...) Spółdzielni (...), ale świadczył pracę na zasadach wskazanych w art. 22 kodeksu pracy (praca określonego rodzaju, pod kierownictwem, w określonym miejscu i czasie, za wynagrodzeniem). Wobec czego takie zatrudnienie jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustali:

J. J. urodził się (...). Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 25 lat, 5 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do OFE.

(bezsporne)

W okresie od 09 kwietnia 1978r. do 28 lutego 1994r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w Z. na stanowisku kierowcy ciągnikowego.

Od 06 listopada 1981r. do 28 stycznia 1984r. był zatrudniony jako pracownik najemny w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę.

Natomiast, w pozostałych okresach, tj. od 09 kwietnia 1978r. do 05 listopada 1981r. i od 29 stycznia 1984r. do 28 lutego 1994r. był członkiem (...) Spółdzielni (...).

dowód: akta emerytalne t. I:

- świadectwo pracy z dnia 28.02.1994r. k. 9,
- zaświadczenie z dnia 20.09.1996r. k. 11,
- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 23-24.

W dniu 27 marca 2013r. J. J. złożył do organu rentowego wniosek o przyznanie wcześniejszej emerytury. Decyzją z dnia 19 kwietnia 2013r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy J. J. prawa do świadczenia.

dowód: akta emerytalne t. II:

- wniosek o emeryturę k. 1-2,
- decyzja ZUS z dnia 19 kwietnia 2013r. k. 10.

Sąd zważył:

Odwołanie wnioskodawcy J. J. jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym

mowa w art. 27 pkt 2 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (DZ.U z 1983 r., Nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie wydania decyzji przez organ rentowy, wnioskodawca miał skończone 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 25 lat, 5 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do OFE.

Sporną kwestią wymagają ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z dokumentacji zebranej w aktach ubezpieczeniowych wynika, że w okresie od 09 kwietnia 1978r. do 28 lutego 1994r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w Z. na stanowisku kierowcy ciągnikowego.

Przy czym, jak wynika z zaświadczenia z dnia 20 września 1996r., wystawionego przez (...) Spółdzielnię (...) w Z., wnioskodawca tylko w okresie od 06 listopada 1981r. do 28 stycznia 1984r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę jako pracownik najemny w pełnym wymiarze czasu pracy.

W pozostałych okresach, tj. od 09 kwietnia 1978r. do 05 listopada 1981r. oraz od 29 stycznia 1984r. do 28 lutego 1994r. posiadał status członka spółdzielni (k. 11 akt ubezpieczeniowych t. I). Powyższe koresponduje ze świadectwem pracy z dnia 28 lutego 1994r. (k. 9 akt ubezpieczeniowych t. I), w którym podano, iż wynagrodzenie wnioskodawcy było w spornych okresach określane w dniówkach obrachunkowych, tj. zgodnie z zasadami opłaty pracy członków rolniczej

spółdzielni produkcyjnej, jak również z treścią zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, z których wynika, że wnioskodawca w okresach od 09 kwietnia 1978r. do 05 listopada 1981r. oraz od 29 stycznia 1984r. do 28 lutego 1994r. posiadał status „ubezpieczonego – spółdzielcy” (akta ubezpieczeniowe k. 23-24 t. I).

Zauważyć należy, że praca w charakterze członka (...)spółdzielni (...) nie daje prawa do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż podstawowy wiek emerytalny z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach, o których mowa w art. 32 ustawy emerytalnej. Z jednoznacznego brzmienia powołanego przepisu wynika, iż przepisy art. 32 ustawy emerytalnej obejmują pracę wykonywaną w ramach stosunku pracy, a nie stosunku członkostwa w spółdzielni. Tym samym, do okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze nie wlicza się okresu pracy wykonywanej w ramach członkostwa w (...) spółdzielni (...) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005r., I UK 142/04, OSNP 2005/17/272, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005r., II UK 136/04, LEX nr 602703, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 20 marca 2003r., II SA/Łd 2276/01, Pr. Pracy 2003/9/42).

Wobec powyższego, nawet w sytuacji, gdyby praca wykonywana przez wnioskodawcę we wskazanym okresie odpowiadała charakterem pracom w warunkach szczególnych, wymienionym w wykazie A, będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy jego zatrudnienia w (...)Spółdzielni (...), nie mogłyby zostać zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do wcześniejszej emerytury zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, bowiem praca ubezpieczonego w okresach od 09 kwietnia 1978r. do 05 listopada 1981r. oraz od 29 stycznia 1984r. do 28 lutego 1994r. nie była wykonywana na podstawie stosunku pracy, lecz w ramach członkostwa w(...) spółdzielni (...).

Nie może tej oceny zmienić fakt, iż jako członek spółdzielni wykonywał obowiązki, które w praktyce polegały na wykonywaniu prac kierowcy ciągnika kołowego. Istota tej kwestii nie sprowadza się do oceny czy ze względu na podporządkowanie, oznaczony czas pracy, uzyskiwanie wynagrodzenia – można mówić w jego przypadku o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę. Istotne jest, iż wyjątkowe uprawnienie to uzyskania emerytury w obniżonym wieku w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze mają wyłącznie pracownicy. Zaś pracownikiem nie jest członek (...) spółdzielni(...). Nawet jeśli podział zadań wykonywanych przez członków spółdzielni, był taki, że niektórzy wypełniali funkcje kierownicze a inni byli im przyporządkowani. Czym innym bowiem jest podział zadań i zakres odpowiedzialności między członkami spółdzielni a czym innym zatrudnienie w ramach stosunku pracy.

W świetle powyższego zbędne było dokonywanie oceny charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w pozostałych zakwestionowanych przez ZUS okresach zatrudnienia. Wnioskodawca nie nabyłby bowiem prawa do wcześniejszej emerytury nawet w razie uznania tych okresów za pracę w warunkach szczególnych. Udowodniany przez niego staż pracy (z wyłączeniem okresów zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) od 09 kwietnia 1978r. do 05 listopada 1981r. oraz od 29 stycznia 1984r. do 28 lutego 1994r.) –czyli od 6 listopada 1981r. do 28 stycznia 1984r. (2 lata, 2 miesiące i 23 dni) to okres krótszy niż wymagany 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych, a zatem jest on niewystarczający do przyznaniażądanego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego – oddalił odwołanie wnioskodawcy J. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 19 kwietnia 2013r. znak: (...).